

Europas mest robuste, fornybare og konkurransedyktige kraftsektor

Vi har grunnlag for å videreutvikle Europas mest bærekraftige kraftsystem til en varig konkurransefordel for Norge, bygge grønn industri og fullelektrifisere landet.

EU skal bygge et helt nytt kraftsystem basert på ikke-regulerbar og fornybar kraftproduksjon. Det innebærer omfattende systemkostnader for å opprettholde forsyningssikkerheten. Disse utfordringene har vi ikke i det norske kraftsystemet. Vårt vannkraftbaserte system med sesongmagasiner og turbiner med overskuddseffekt har allerede løst store deler av de utfordringene kontinentet står foran.

Skal vi lykkes i å utnytte mulighetene, må vi skape rammebetingelser for vekst i grønn industri. Det forutsetter at vi rigger kraftsystemet for vekst og fortsatt lave systemkostnader.

EUs utfordring: Skape et robust fornybart kraftsystem til akseptable kostnader

EU har som mål at utslipp av klimagasser skal fjernes fra kraftsektoren innen 2050. Det innebærer at hele dagens park av kraftverk fra fossile kilder (og kjernekraft) skal legges ned og erstattes av ikke-regulerbar sol og vind, og trolig en del grønt hydrogen. Et slikt kraftsystem har aldri blitt prøvd ut i en moderne industrinasjon, hvor ***avhengigheten av pålitelig kraft er viktigere enn noen gang.***

Å sørge for tilstrekkelig forsyningssikkerhet i et slikt kraftsystem er utfordrende:

- Det er medlemslandenes ansvar å sikre at systemet er robust og velfungerende og hvert enkelt medlemsland ønsker i liten grad å gjøre seg avhengig av andre land.
- Å ivareta hensynet til nasjonal forsyningssikkerhet i medlemslandene i fremtiden forutsetter store investeringer i regulerbare teknologier som batterier, bioenergi og hydrogen som drivstoff til kraftproduksjon.
- Gjennom årstidene må det sikres at det er nok energi. På kontinentet kan det oppstå mangel på energi på vinterstid når det er vindstille i lengere perioder. Bekymringen for den energimangelen som da kan oppstå kaller tyskerne «dunkelflaute» (tilsvarer tørrår i Norge).
- Et kraftsystem basert på sol og vind, må bygge ut langt flere MW enn det som normalt brukes for å dekke forbruket på grunn av variasjon i sol- og vindforhold. I perioder med mye vind/sol, vil kraftprisene være svært lave, dette tiltar med økende andel sol- og vindkraft. Tilstrekkelig produksjonskapasitet fordrer trolig omfattende subsidier.
- Ny, svært variabel kapasitet basert på sol og vind innebærer større ubalanser og hyppigere flaskehals. Kostnadene for å balansere systemet vil øke kraftig.

Norge har historisk hatt en lavere kraftpris enn på kontinentet og det kommer vi også til å ha fremover. Kostnadene ved å sikre robusthet i et kontinentalt kraftsystem hovedsakelig basert på ikke-regulerbar kraft blir formidable. Norge har disse behovene dekket av vannkraftsystemet i dag. Forskjellen i systemkostnader kommer til å øke markant. Det gir grunnlag for en permanent konkurransefordel som bare vil styrkes framover.

Norges mulighet: Europas mest robuste og bærekraftige kraftsystem

- Norge har i dag har Europas best utbyggede kraftsystem, trolig Europas laveste totale systemkostnader og åpenbart mest fornybare kraftproduksjon. Og fremover kan vi de neste par tiår bygge ut 30-50 TWh ny lønnsom vann- og vindkraft som basis for grønn industri og elektrifisering i Norge.
- Fleksibiliteten i vannkraften og utenlandsforbindelsene kan i tillegg brukes til å foredle billig overskudds vindkraft fra omkringliggende land til pålitelig energi.
- Norsk vannkrafts fleksibilitet og reguleringsevne kan brukes til å videreutvikle grønn industri i hele Norge basert på en svært konkurransedyktig kraftforsyning. Vi har et sentralnett og en geografisk fordeling av vannkraften som muliggjør å lokalisere ny industri i store deler av landet. Norske kraftprodusenter har og vil inngå langsiktige avtaler med industrien til konkurransedyktige priser.
- Kraftsektoren kan bli sentral i å skape nye vekstmotorer i norsk økonomi - nye arbeidsplasser og eksportindustri – og vil være avgjørende for at Norge når klimamålene.
- Kraftprisene i Norge vil gjøre det mulig å full-elektrifisere landet før andre land i Europa, der mange vil slite med elektrifiseringen pga høye kraftpriser, og svake nett.
- For at vi skal lykkes, må det skapes stabile og forutsigbare rammevilkår for store investeringer i ny kraftproduksjon og i grønn industri. Vi har en unik mulighet til å være et attraktivt land å investere i for langsiktig verdiskaping.
- Vi må utnytte eksisterende infrastruktur best mulig og med lavest mulige kostnader forsterke nettene og ta i bruk ny teknologi slik at det er mulig å full-elektrifisere.
- På sikt vil våre havvindressurser spille en økende rolle for å sikre konkurransedyktige kraftpriser. Havvind kan sikre langsiktig tilførsel av konkurransedyktig energi til det norske systemet, bidra til å lette omstillingen i leverandørindustrien til nye markeder, og gi grunnlag for å bygge et integrert nett i Nordsjøen.

Oppsummert: *Vi har grunnlag for å videreutvikle Europas mest bærekraftige kraftsystem til en varig konkurransefordel for Norge, bygge grønn industri og full-elektrifisere landet.*

Skal vi lykkes, må vi skape rammebetingelser for vekst i grønn industri. Det forutsetter at vi rigger kraftsystemet for vekst og holder systemkostnadene nede.

Christian Stav, konsernsjef NTE

Steffen Syvertsen, konsernsjef Agder Energi

Øistein Andresen, konsernsjef Eidsiva Energi

Finn Bjørn Ruyter, konsernsjef Hafslund E-CO